

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm

az A/1 alatt

ügyvéd, mint a

tagja útján – az Alaptörvény 24. cikk (2) bek.

d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG	
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZÁK 12.	
FOLAJSTROMSZÁM	
KÉZÍRATON	
Postán / Győző / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2015 -06- 17
PÉLDÁNY:	1+bor IV.
MELLÉKLET:	71-72 (KÖZTUK mgh.)
FOLAJSTROMSZÁM:	14.K-28447/13
UTÓIRATON:	

alkotmányjogi panaszt

terjesztek elő; kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Kfv.V.35.806/15. számú ítéletének (a továbbiakban: a „Kúriai Ítélet”) alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bek.-ét, E) cikk (2) és (3) bek.-ét, R) cikk (2) bek.-ét, XXIV. cikk (1) bek.-ét, XXVIII. cikk (1) és (7) bek.-ét, 25. cikkének (2) bek. a) pontját és 28. cikkét.

Áttekintés

- I. Alapjogi jogsértések
- II. Az Indítványozó és a pertörténet rövid bemutatása
- III. Az alapjogi jogsértések kifejtése
- IV. Egyéb

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV / 1997-0 / 2015
Érkezett:	2015 JÚN 30.
Példány:	1
Melléklet:	21+mh + 3 db
Kezelőiroda:	tb

Kérelmem indoklásaként az alábbiakat adom elő.

I. ALAPJOGI JOGSÉRTÉSEK

1. Az Ítélet – amelyet 2015. április 13-án vettem kézhez – megítélésem szerint alaptörvény-ellenes.
2. Az Ítélet sérti az Alaptörvényt
 - a. B) cikk (1) bek.-ét [„Magyarország független, demokratikus jogállam.”];
 - b. E) cikk (2) bek.-ét [„Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján - az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig - az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja.”];
 - c. E) cikk (3) bek.-ét [„Az Európai Unió Joga – a (2) bekezdés keretei között – megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.”];
 - d. R) cikk (2) bek.-ét [„Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.”];
 - e. XXIV. cikk (1) bek.-ét [„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”];
 - f. XXVIII. cikk (1) bek.-ét [„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”];
 - g. XXVIII. cikk (7) bek.-ét [„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”];
 - h. 25. cikk (2) bek. a) pontját [„A bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyben.”];
 - i. 28. cikkét [„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”].

II. AZ INDÍTVÁNYOZÓ ÉS A PERTÖRTÉNET RÖVID BEMUTATÁSA

[az Indítványozó]

3. Az Indítványozó 1993-ban alapított, főtevékenységként egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatással foglalkozó korlátolt felelősségű társaság, a nemzetközi ██████████ célcsoport egyik hazai vállalkozása; utalványok (pl. AJÁNDÉK utalvány, KULTÚRA utalvány, stb.) forgalmazásával és cafeteria szolgáltatások (pl. cafeteria rendszer bevezetése) nyújtásával szolgálja ki ügyfeleit, utalványait mintegy 70.000 üzlet fogadja el országszerte.

[eljárástörténet – röviden – a felülvizsgálati kérelem előterjesztéséig]

4. A NAV Észak-budapesti Adóigazgatósága – mint 1.f. adóhatóság – a 2006-2007-es üzleti évekre vonatkozóan bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést indított az Indítványozóval szemben.
5. 2011 júliusában az 1.f. adóhatósági határozat az Indítványozó terhére mintegy 54 millió Ft adóhiányt állapított meg, amely után adóbírságot és késedelmi pótlékot szabott ki.

6. 2011 decemberében az Indítványozó fellebbezése folytán eljáró II.f. adóhatóság az I.f. határozatot megváltoztatta: az Indítványozó terhére mintegy 35 millió Ft adóhiányt állapított meg, amely után adóbírságot és késedelmi pótlékot szabott ki.
7. 2012 februárjában az Indítványozó keresetet terjesztett elő a II.f. adóhatósági határozat felülvizsgálata iránt.
8. 2013 szeptemberében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletet hozott, a keresetet elutasította („FKMB Ítélete”).

[pertörténet a felülvizsgálati kérelem előterjesztésétől]

9. 2013. december 7-én az Indítványozó jogszabálysértésre hivatkozással felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához az FKMB Ítélete ellen, egyúttal kérte az Európai Bíróság („EUB”) előzetes döntéshozatalának kezdeményezését („Kérelem”). A Kérelmet A/2 alatt csatoltam. Az Indítványozó tárgyalás tartását kérte.
10. 2013. december 19-én a Kérelem és az ügy iratai megérkeztek a Kúriához, ezt a felterjesztéssel kapcsolatban keletkezett, A/3 alatt csatolt irat¹ bizonyítja.
11. 2014. január 3-án a Kúria – a Kérelem egyidejű megküldése mellett – tájékoztatta az alperes NAV-ot („ap.”), hogy a Kérelemre ellenkérelmet terjeszthet elő, ha pedig az FKMB Ítéletének megváltoztatását is kívánja, akkor csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. Felhívta a Kúria az ap.-t, hogy a per előzményét képező közigazgatási iratokat küldje meg. A tájékoztatást A/4 alatt csatoltam.
12. 2014. január 7-én az Indítványozó a Kérelemhez kapcsolódóan előkészítő iratot terjesztett elő (az előkészítő irat még aznap megérkezett a Kúriához). Az előkészítő iratot A/5 alatt csatoltam.
13. 2014. március 13-án az ap. felülvizsgálati ellenkérelmet terjesztett elő; ezt A/6 alatt csatoltam.
14. 2014. május 27-én az Indítványozó újabb előkészítő iratot terjesztett elő (az előkészítő irat másnap megérkezett a Kúriához); ezt A/7 alatt csatoltam.
15. 2014. szeptember 11-én a Kúria felülvizsgálati tárgyalásra hatánapul 2014. november 27. napját kitűzte; az idézést A/8 alatt csatoltam.
16. 2014. november 20-án az ap. észrevételt terjesztett elő, ezt A/9 alatt csatoltam.
17. 2014. november 27-én került sor az első tárgyalásra. A tárgyaláson a tanácselnök jelezte, hogy indítványt tesz az ügy öttagú tanács elé utalására. Az Indítványozó még aznap előterjesztette újabb előkészítő iratát. A jegyzőkönyvet A/10, az előkészítő iratot A/11 alatt csatoltam.
18. 2015. január 12-én a tanácselnök egyrészt elrendelte (a bevonni kívánt bírók megnevezésével), hogy az ügyben öt hivatásos bíróból álló tanács járjon el, tekintettel arra, hogy az ügyben „elvi jelentőségű jogkérdés” mikénti elbírálásához szükséges az, hogy az ügyben a Kúria pénzügyi tanácsainak bíráiból összeállított öt hivatásos bíróból álló tanács járjon el”, másrészt tájékoztatta a kollégiumvezetőt arról, hogy az ügyben „szaktanácsadóként” felkérték dr. Heinemann Csilla bírónőt. A kollégiumvezető még aznap kijelölte az öttagú tanács tagjai közé a tanácselnök által megnevezett bírókat. A tanácselnöki levelet A/12, a kollégiumvezetői levelet A/13 alatt csatoltam.
19. 2015. január 15-én a Kúria felülvizsgálati tárgyalásra hatánapul 2015. február 26. napját kitűzte. Az idézést A/14 alatt csatoltam.

¹ Megjegyezzük, hogy az ügy intézése már ebben a fázisban is jogszabály-ellenes volt, hiszen az iraton – megsértve a 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet 24. § (1) bek.-ét – nem tüntették fel (hogy csak a legfontosabb hiányosságot említsem) a bíróságot (ti. Kúria), hanem csak annyit, hogy „lrodába érkezett [...szignó...] 2013 DEC 19”.

20. 2015. január 23-án az ap. határidő-hosszabbítási kérelmet terjesztett elő az Indítványozó előkészítő iratára előterjesztendő ap.-i észrevétel vonatkozásában. A Kúria helyet adott az ap. kérelmének. A kérelmet A/15, a végzést A/16 alatt csatoltam.
21. 2015. február 10-én az alperes előterjesztette újabb észrevételét, ezt A/17 alatt csatoltam.
22. 2015. február 26-án sor került a második tárgyalásra, amelyen a Kúria – a lent részletezettek szerint anyagi jogi és eljárásjogi aspektusból is alaptörvény-ellenes – ítéletet hozott („Kúriai Ítélet”): az FKMB Ítéletét hatályában fenntartotta. A jegyzőkönyvet A/18, a Kúriai Ítéletet A/19, a térítvevényt A/20 alatt csatoltam.
23. Előrebocsajtom: bár a Kúriai Ítélet megszületett, a Kúria – valójában (ténylegesen, érdemben) – nem döntött, holott a Kérelmet megvizsgálta, befogadta, és belebocsátkozott annak érdemi elbírálásába, ötös tanácsot rendelt és szaktanácsadót kért fel! A valódi döntés mellőzésével az Indítványozónak az Alaptörvényben is rögzített jogorvoslathoz való jogát ellehetetlenítette, egyben a saját – az Alaptörvényben szintén rögzített – döntési kötelezettségének sem tett eleget. Az előzetes döntéshozatal esetében pedig annak ellenére döntött a javasolt kérdések ki nem utalásáról, hogy a kiutalás szükségességét nem tudta cáfolni, sőt, maga is megállapította az ügy bonyolultságát és ezzel összefüggésben a kérdésekkel kapcsolatos jogbizonytalanságot. Mitöbb, éppen olyan érvekkel támasztotta alá a ki nem utalásról szóló döntését, amelyek éppenséggel a kiutalás mellett szólnak – nevezetesen, hogy az ügyben valóban releváns a közösségi jog ám ebben a kérdésben még nem született EUB döntés és az Indítványozó érveivel – egyébként – a holland legfelsőbb bíróság jogértelmezése egyértelműen összhangban van!

III. AZ ALAPJOGI JOGSÉRTÉSEK KIFEJTÉSE

24. A Kúria Ítéletének indokolását követve először a felülvizsgálati kérelem tartalmával kapcsolatos döntés alaptörvény-ellenességét, másodsor pedig az előzetes döntéshozatallal kapcsolatos döntés alaptörvény-ellenességét mutatom be.

III/A. A Kérelem tartalmával kapcsolatos döntés alaptörvény-ellenessége

25. A Kérelem beadásával megkezdődött a polgári peres eljárás: abban a pillanatban az Indítványozó és a Kúria között polgári eljárásjogi jogviszony jött létre, amelynek mint közjogi jogviszonynak alapján a Kúria köteles a Kérelemmel foglalkozni és a törvényben előírt intézkedéseket megtenni. A Kérelem benyújtásával az Indítványozó jogot szerzett arra, hogy ügyét a Kúria független és pártatlan bíróságként tisztességesen és ésszerű időn belül tárgyalja meg és hozzon határozatot.
26. A Pp. szerint – főszabályként – a felülvizsgálati eljárás során a Kúria az általános szabályok megfelelő alkalmazásával jár el.² A Kúria alaptörvény-ellenes eljárását az egyes eljárási szakaszokra bontva mutatom be.

[a Kérelem megvizsgálása]

27. A Pp. általános szabályai kimondják: a bíróság a keresetlevelet nyomban, de legkésőbb a bírósághoz érkezésétől számított harminc napon belül megvizsgálja annak megállapítása érdekében, hogy nem kell-e azt a félnek hiánypótlásra visszaadni³, nincs-e helye az ügy

² Pp. 270. § (1) bek.

³ Pp. 95. §

áttételének⁴, illetőleg a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának⁵, és a szükséges intézkedéseket megteszi.

28. A Kérelem 2013. december 19-én megérkezett a Kúriához, azaz a Kúria – nyomban, de legkésőbb – 2014. január 20-áig köteles volt megvizsgálni azt a fent részletezettek megállapítása és a szükséges intézkedések megtétele érdekében. Feltehetően ez valóban meg is történt, hiszen 2014. január 3-án a Kúria – a Kérelem egyidejű megküldése mellett – tájékoztatta az ap.-t, hogy a Kérelemre ellenkérelmet, illetve csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjeszthet elő, sőt, felhívta az ap.-t, hogy a per előzményét képező közigazgatási iratokat küldje meg. Ezen a ponton tehát a Kúria biztosan elvégezte a Kérelem tartalmával kapcsolatos vizsgálatot, és kétségtelenül arra jutott, hogy a Kérelem tartalma megfelel a Pp.-ben előírtaknak – ellenkező esetben hiánypótlásnak, ill. idézés kibocsátása nélküli elutasításnak lehetett volna helye. Ilyen intézkedésekre nem került sor, sőt, a megtett intézkedések alapján a Kúria a Kérelem tartalmát rendben találta.
29. A fenti értelmezésemet erősíti, hogy az elnök a tárgyalás előkészítése, illetőleg az eljárás gyors lefolytatása céljából akkor és csak akkor tesz meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a per lehetőleg egy tárgyaláson érdemben elbírálható legyen, ha a Kérelem megvizsgálása körében felmerülő intézkedések megtételére nincs szükség, azaz a keresetlevél tárgyalás kitűzésére alkalmas.⁶ Márpedig a Kúria eljárása a tárgyalás előkészítésével folytatódott.

[A tárgyalás előkészítése és kitűzése]

30. A tárgyalás előkészítése tehát a keresetlevél megvizsgálását követő eljárási szakasz – ennek első mozzanata volt az ap. tájékoztatása, részére a Kérelem megküldése, illetve a közigazgatási iratok bekérése.
31. A tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy az első tárgyalási nap a keresetlevélnek a bírósághoz érkezését követően legkésőbb négy hónapon belül megtartható legyen.⁷ Ezzel szemben a Kúria a tárgyalás további előkészítésével és kitűzésével közel egy évet tétlenkedett: a periratok alapján a tárgyalás előkészítésének második és egyben utolsó mozzanataként 2014. szeptember 11-én (!) felülvizsgálati tárgyalásra határnapul 2014. november 27. napját tűzte ki!
32. Hangsúlyozom: a bíróság a per tárgyalását akkor és csak akkor tűzi ki, ha keresetlevél arra alkalmas, vagyis a Kúria a Kérelmet tárgyalásra alkalmasnak találta!

[Első tárgyalás]

33. Már önmagában a tárgyalás tartásának a ténye is kétségtelenül arról tanúskodik, hogy a Kúria érdemben belebocsátkozott a Kérelem elbírálásába. Ezt tetézi, hogy az elnök (i) a feleket további magyarázó, előkészítő iratok beadására hívta fel, és (ii) jelezte, hogy indítványt tesz az ügy öttagú tanács elé utalására.
34. Ha a Kérelem tartalmilag hiányos, akkor hivatalból, idézés kibocsátása nélküli elutasításának lehetett volna helye még a Kérelem megvizsgálásának szakaszában. Ezzel szemben tárgyalás tartására került sor, ekkor már fel sem merülhetett tehát, hogy a Kérelem ne lenne, ne lett volna alkalmas arra, hogy érdemben elbírálja a Kúria.

⁴ Pp. 129. §

⁵ Pp. 130. §

⁶ Pp. 124. § (1) és (3) bek. Ld. még: Kiss Daisy: A polgári per titkai. Második, átdolgozott kiadás. HVG-ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2009. 452-453. o.

⁷ Pp. 125. § (3) bek.

[Öttagú tanács, szakértő]

35. 2015. január 12-én a tanácselnök nemcsak hogy elrendelte, hogy az ügyben öt hivatásos bíróból álló tanács járjon el (tekintettel arra, hogy az ügyben „elvi jelentőségű jogkérdés mikénti elbírálásához szükséges az, hogy az ügyben a Kúria pénzügyi tanácsainak bíráiból összeállított öt hivatásos bíróból álló tanács járjon el”), hanem egyúttal tájékoztatta a kollégiumvezetőt arról, hogy az ügyben szaktanácsadóként felkérték [REDACTED].
36. A rend kedvéért megjegyzem: a tanácselnöki levélben szerepel egy irreleváns bekezdés: „A felülvizsgálati kérelem tárgyaláson kívüli elbírálása – az elrendelt soron kívüli eljárásnak megfelelően – időpontjának kitűzése iránt az öt hivatásos bíróból álló tanács összetételének meghatározását követően haladéktalanul intézkedem”. Ezzel szemben tény az, hogy az ügyben az Indítványozó tárgyalás tartását kérte (sőt, addigra már tartottak is egyet), soron kívüli eljárást viszont nem rendeltek el. Természetesen egy ilyen bekezdés „ottfelejtése” önmagában nem alapoz meg alaptörvény-ellenességet, de jól illusztrálja a kellő körültekintés, gondosság hiányát, amely az itt kifejtettek szerint szinte minden egyéb kúriai munkafolyamatban megfigyelhető.
37. Újra leszögezem: a Kérelem érdemi elbírálása folyamatban volt, tekintettel arra, hogy a Kúria köteles érdemben elbírálni a Kérelmet, ha megvizsgálja és vizsgálata eredményeként arra jut, hogy az az érdemi elbírálásra alkalmas. Nem is akármilyen „szintű” érdemi elbírálást kívánt az ügy: hanem öttagú tanácsot, pénzügyi szakértelmet, és szaktanácsadó bevonását!

[Az alaptörvény-ellenes Kúriai Ítélet]

38. A Kérelem tartalmi hiányosságaival kapcsolatban a Kúriai Ítéletben előadott indokolás néhány bekezdésből áll, ezeket sorrendben idézem és megjegyzéseket fűzök hozzájuk.

„A Kúria előtti felülvizsgálati eljárás rendkívüli jogorvoslati eljárás, amit e jellege miatt a Pp. korlátok, keretek közé szorít.”⁸

Megjegyzés: Ilyen korlát, keret – többek között – az is, hogy ha a Kúria a felülvizsgálati kérelmet megvizsgálja és befogadja, akkor (nem csak Pp. szerinti, hanem Alaptörvény szerinti) kötelessége is érdemben dönteni, tehát utóbb nem dönthet úgy, hogy mégsem dönt érdemben. Ezt a korlátot (keretet) azonban a Kúria – az Alaptörvényt is megszegve – figyelmen kívül hagyja.

„A rendkívüli jogorvoslati eljárásban, a Pp. 275.§ (1) bekezdése értelmében, nincs helye bizonyítás felvételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek, a Kúria a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben a rendelkezésére álló iratok alapján dönthet. A Pp. 275.§ (2) bekezdése előírja, hogy a jogerős ítélet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül (BH2002.29., BH2002, BH2002.490., KGD2012.40. és 62., KGD2011.62., BH2012.179.).”⁹

Megjegyzés: Az itt tárgyalt indokolás-rész utolsó kettő bekezdéséből (ld. lentebb) világos, hogy a Kúria álláspontja szerint a Kérelem vonatkozásában – tehát a jelen ügyben – a vélt tartalmi hiányosság az indokolás és érvelés hiányában állt. Ehhez képest a fent idézettek irrelevánsak – ekként a Kúriai Ítélet megalapozottságát semmivel nem támasztják alá – hiszen a felülvizsgálati kérelemben előadott indokolás/érvelés hiányáról sem a fent idézett bekezdésben, sem a Pp. 275. § (1) vagy (2) bek.-ben, sem pedig a hivatkozott bírósági döntésekben nincs szó!

⁸ Kúriai Ítélet 5. o., 4. bek.

⁹ Kúriai Ítélet 5. o., 5. bek.

„A felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni, kiegészíteni. A felülvizsgálati kérelemben nem említett jogszabálysértésre, indokokra a kérelem előterjesztője utóbb nem hivatkozhat, tehát a rendkívüli jogorvoslati eljárás során érdemben csak az bírálható el, ami a felülvizsgálati kérelemben a benyújtására nyitva álló határidőn belül előterjesztésre került (Pp. 273. § (1) és (5) bekezdés, BH2000.16., BH2005.290.).”¹⁰

Megjegyzés: A Pp. 273. § (5) bek. első fordulata szerint a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni. Az Indítványozó a felülvizsgálati kérelmet nem változtatta meg. Sem a Pp. hivatkozott előírásai, sem pedig a hivatkozott jogesetek alapján nem tilos a felülvizsgálati kérelem kiegészítése (vagy újabb indokokra hivatkozás) – sőt, hiánypótlás esetén ez egy kodifikált lehetőség! Mi több, a jelen ügyben a Kúria maga hívta fel a feleket újabb, magyarázó, előkészítő iratok beadására, amelyeket az Indítványozó részéről a Kúria által kért quasi Kérelem-kiegészítésnek is tekinthetünk. Mindezek után a felülvizsgálati kérelem kiegészítésének tilalmát említeni, az alapul fekvő jogszabályi előírást önkényesen kiegészíteni egy ilyen horderejű szóval: téves, félrevezető és tisztességtelen! Ennek megfelelően sem a Pp. hivatkozott előírásai, sem a hivatkozott jogesetek alapján nem tilos a felülvizsgálati kérelemben említett indokokat „kiegészíteni”, kifejtteni, magyarázni (ahogy erre a jelen ügyben szükség is volt). Végül megjegyzem, hogy a felülvizsgálati kérelemben nem említett jogszabálysértésre az Indítványozó utóbb nem hivatkozott – ebben a részében tehát irreleváns a fent idézett indokolás, illetve jogszabályi/jogeseti hivatkozás.

„A Pp. 272. § (1) és (2) bekezdése értelmében 60 napon belül kell előadni a felülvizsgálati kérelemben a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását, milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelemben nem elégséges általánosságokra utalni, hanem konkrétan meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek miatt a fél a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kéri, és a törvényi szabályozás értelmében e körben nem fogadható el korábbi beadványokra való hivatkozás sem, a felülvizsgálati kérelmet jogi képviselővel előterjesztő félnek részletesen ki kell fejtenie álláspontját (BH2002.164., BH2009.122., BH1995.99., BH1998.558.).”¹¹

Megjegyzés: A Pp. 272. § (1) bek. szerint a felülvizsgálati kérelmet az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál a határozat közlésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni kettővel több példányban, mint ahány fél a perben érdekelve van. A Pp. 272. § (2) bek. szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

A hivatkozott bírósági határozatok a fenti jogszabályi követelményekhez képest nem állapítanak meg új követelményt – leegyszerűsítve: a jogszabálysértés „pontos” megjelölését hangsúlyozzák, illetve nyomatékosítják, hogy a jogszabálysértés indokait magában a felülvizsgálati kérelemben kell megjelölni. (Különösen: semmi nem írja elő, hogy a felülvizsgálati kérelmet jogi képviselővel előterjesztő félnek részletesen ki kell fejtenie álláspontját.)

A Kérelem megfelelt a Pp.-ben meghatározott tartalmi követelményeknek, köztük – értelemszerűen – a Kúria által konkrétan megjelölt rendelkezéseknek is. A bemutatott pertörténet alapján nem férhet kétség ahhoz, hogy a Kérelmet megvizsgálva maga a Kúria is erre jutott: a Kérelmet befogadta, annak érdemi elbírálásába fogott. Ellenkező esetben – azaz, ha a Kérelem valóban nem felelt volna meg a Pp.-ben meghatározott tartalmi

¹⁰ Kúriai Ítélet 5. o., 6. bek.

¹¹ Kúriai Ítélet 5. o., 7. bek.

követelményeknek – a Kúria a Kérelmet idézés kibocsátása nélkül elutasította volna. Erre nem került sor, és később már nem is kerülhetett volna sor, hanem csakis a Kérelem „eredeti” megvizsgálásának eredményeképpen. Alaptörvény-ellenes (különösen sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bek.-ét, XXVIII. cikk (1) és (7) bek.-ét, 25. cikk (2) bek. a) pontját és 28. cikkét) az, ha a Kúria ilyen körülmények között „meggondolja magát”, azaz, ha egyszer korábban már befogadott felülvizsgálati kérelmet utóbb mégsem bírál el érdemben.

„Az előzőekben ismertetett törvényi követelményeknek nem felel meg a felülvizsgálati kérelem azon része, amely indokolás nélkül hivatkozik arra, hogy a jogerős ítélet „jogszabálysértő, prejudikáción és téves preconcepción alapul, a tényállást egyáltalán nem tárta fel, a felperes javára értékelendő tényeket, bizonyítékokat, nem illetve hibásan értékelte, a tényekből, bizonyítékokból okszerűtlen következtetéseket vont le”, továbbá az a része sem, mely szerint a felperes „a perben korábban előadottakat teljes körűen fenntartja”.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben I-VIII. pontok alatt felsorolt törvényhelyekre alapított, érvelés és indokolás nélküli felülvizsgálati kérelmet sem bírálhatta el érdemben, nem vehette figyelembe a 4. sorszám alatt, majd ezt követően előterjesztett, felperesi, előkészítő iratot sem, tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelmet az előterjesztésére nyitva álló határidő letelte után már nem lehet kiegészíteni, hiányosságait nem lehet pótolni.”

Megjegyzés: A Kúria a Kérelem egyes részeit önkényesen kiragadta. A Kérelem tartalma körében teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a Kérelem „II. Előzetes döntéshozatal” részében kifejtett elemzést és indokolást, holott ezt már csak azért sem tehette volna meg, mert a Kérelemben a jogszabálysértések megjelölése között kifejezetten szerepel a szintén a Kérelemben később is említett Magyar-Brazil Egyezmény és az európai uniós jogszabályok, azaz: a Kérelem egyes részei, az azokban foglalt érvek és indokok szorosan összefüggenek, egymástól ilyen értelemben nem elválaszthatóak (a különválasztást csupán az előzetes döntéshozatalra irányuló kérelem specialitása indokolja, amely kérelem ugyanakkor „anyagi jogilag” alapjaiban és érdemben összefügg a Kérelem többi részével).

[Konklúzió]

39. A fent kifejtettek alapján a Kúriai Ítélet sérti az Alaptörvénynek a jelen alkotmányjogi panasz I. pontjában megjelölt rendelkezéseit. A Kúriai Ítélet alaptörvény-ellenessége mindenekelőtt abban áll, hogy a Kúria mulasztott: nem döntött.
40. A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.¹² A tisztességes eljárásról való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye.¹³
41. Ezzel szemben a Kúria megszegte a Pp. által megállapított működési rendet, áthágta a szabályozott korlátokat: a Kérelmet befogadta, mégsem bírálta el. A Pp. rendjében a Kérelem tartalmi hiányosságok miatt való elutasítása nem minősülhet – jogszabályszerű – döntésnek, döntés hiányában pedig alaptörvény-ellenesség forog fenn, hiszen egy tisztességtelen eljárás eredményeként végül döntés sem született.

¹² 56/1991. (XI.8.) AB határozat, ABH 1991,392,393.

¹³ 6/1998 (III.11) AB határozat, 14/2004. (V.7.) AB határozat

III/B. Az előzetes döntéshozatallal kapcsolatos döntés alaptörvény-ellenessége

42. A Kúriai Ítélet alaptörvény-ellenességének bemutatásához az eljárás egészét és körülményeit is figyelembe kell venni, s különösen – az előzetes döntéshozatali eljárásra való kiutalás kérdésének körében is – szükséges az alapügy rövid bemutatása.

[Az alapügy rövid bemutatása]

43. Az Indítványozó főtevékenysége mellett pénzügyi befektetéseket is végez, melynek keretében 2008-ban kölcsönt nyújtott egy brazil illetőségű kapcsolt vállalkozásának brazil devizában (BRL), referenciakamattól függő változó kamat mellett.
44. A kamat változásait, valamint az eltérő devizanem okozta kockázatokat különböző csereügyletek (ügynevezett „swap” ügyletek) útján igyekezett csökkenteni az Indítványozó, melyeket egy spanyol illetőségű bankkal kötött. A „swap1” ügylet a kölcsönügylet árfolyamkockázatát (BRL/HUF elmozdulását), míg a „swap2” ügylet a kamatváltozás kockázatait (referenciakamat változása) volt hivatva fedezni.
45. Az Indítványozónak a magyar számviteli szabályok alapján a kölcsön folyósításának évére az alapügyleten (a kölcsön tőkeösszegén) – a forint árfolyamának a brazil pénznemhez viszonyított elmozdulása következtében – nem realizált árfolyamvesztést kellett elszámolnia. A keletkezett veszteséget a swap1 ügyleten elszámolt nyereség fedezte ugyan, azonban utóbbi az óvatosság elve alapján nem jelenhetett meg a számviteli eredményben.
46. A Magyar-Brazil Egyezmény lehetővé teszi brazil forrásadó kivetését a Brazíliából magyar illetőségű személyeknek fizetett kamatokra. Az egyezmény alapján a kamatjövedelem kapcsán Magyarországnak az ún. beszámítás módszerét alkalmazva kell elkerülnie a brazil kamat kétszeres adóztatását.
47. Az Indítványozónak fizetett kamat bruttó összegére vetítve Brazília – élve az egyezményben biztosított jogával – forrásadót vetett ki (15%-os mértéket alkalmazva).
48. A magyar szabályok értelmében a beszámítás során a Magyarországnak fizetendő társasági adót (20%) csökkenti a Brazíliában megfizetett forrásadó, ám az így érvényesített beszámítás mennyisége nem haladhatja meg a (beszámítás előtt megállapított) magyar adónak azt a részét, amely a Brazíliából élvezett jövedelemnek tudható be.¹⁴
49. Az Indítványozó a 2008-as Brazíliából származó jövedelemnek betudható magyar adót úgy számolta ki, hogy a külföldi jövedelem számításánál költségként figyelembe vette a swap2 ügyleten elszámolt veszteséget, a tanácsadói díjat és bérköltséget, valamint a kapcsolt vállalkozások közti kamatelszámolások tekintetében alkalmazandó egyéb adóalapmódosító-tételt is. Az Indítványozó a BRL forinttal szembeni elmozdulásának tőkeösszegre gyakorolt hatását azonban nem tekintette a brazil kamathoz kapcsolódóan felmerült költségnek.
50. Ezzel szemben az I.f. és a II.f. adóhatóság a tőkemennyiségen elszenvedett árfolyamvesztést is a brazil kamathoz kapcsolódó költségnek tekintette, nullára csökkentve ezzel a Magyarországon fizetendő adóba beszámítható brazil adó mennyiségét és szankcionálva az ennek következtében általa „elmaradt”-ként felcímkézett magyar adót.
51. Az Indítványozó az adóhatósági eljárás során élt valamennyi jogorvoslati lehetőségével, melyek során előadta, hogy miért látja a hazai és uniós jogba ütközőnek az adóhatóság beszámítási módszerét.

¹⁴ A szabály célja, hogy az érintett jövedelemre minden esetben a magyar adókulcs szerinti teher rakódjon (alacsony forrásadókulcs esetén pótlólagos magyar adófizetés útján, magas forrásadókulcs esetén a beszámítás korlátozásával)

52. Az Indítványozó kezdeményezte¹⁵ az adóhatósági határozat bírósági felülvizsgálatát, azonban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az Indítványozó keresetét – az előzetes döntéshozatali eljárásra való kiutalás kérelmével együtt – elutasította.
53. A Kérelemben indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás célja az lett volna, hogy a jogvitát az EUMSZ 63. cikk (1) bekezdése szerinti, a tőke szabad mozgására vonatkozó tilalom értelmezése útján az EUB döntse el. Az említett beszámítási gyakorlat ugyanis csupán határon átnyúló hitelnyújtás esetén jár negatív hatással, egy tisztán belföldi hitelnyújtás esetén (minden egyéb feltétel változatlansága mellett), nem érhetne volna adózási hátrány az Indítványozót. Ennek elbírálására pedig az EUB hivatott.

[A Kúriai Ítélet releváns – alaptörvény-ellenes – érvei]

54. A Kúriai Ítélet alapján – az EUB fent említett kizárólagos hatáskörét alaptörvény-ellenesen elvonva – a Kúria a következőkre hivatkozva nem kezdeményezte az előzetes döntéshozatali eljárást:

„Az előzőekben részletezettek miatt a felülvizsgálati kérelem érdemben felülbírálnak része az Egyezmény és a közösségi jog megsértésére vonatkozó érvelés volt, amely kapcsán a Kúria nem kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárást az előzőekben kifejtettek és a következők miatt:

A letelepedés szabadsága nem alkalmazható a tagállam és harmadik ország viszonylatában, nincs hozzá megfelelő uniós jogi alap. A tagállamok nem kötöttek erre irányuló szerződést, a megkötött szerződés tartalma pedig nem terjed ki arra, hogy a letelepedés szabadságát a harmadik államok tekintetében is biztosítani kéne.

Az EUMSZ 63. cikke szerint tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra, fizetési műveletekre vonatkozó minden korlátozás. A tőke szabad áramlására vonatkozó szabályozás tehát jogszerű hivatkozási alap lehet egy tagállam és harmadik ország viszonylatában is. Jelenleg azonban nincs olyan jogeset, amely a perrel felmerült problémával foglalkozott volna. A tőke szabad áramlása harmadik országok viszonylatában kizárólag, mint az osztalék diszkriminatív adójogi kezelésének problémája jelenik meg, de jelen ügyben nem az osztalék, hanem a kamat minősítése a kérdéses.

Az EUMSZ 64. cikk (1) bekezdése szerint a 63. cikk rendelkezései nem érintik azoknak a nemzeti vagy uniós jogszabályoknak az alapján 1993. december 31-én hatályban lévő korlátozásoknak a harmadik országokra történő alkalmazását, amelyeket a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó tőkemozgás tekintetében fogadtak el, amely közvetlen befektetéssel, letelepedéssel, pénzügyi szolgáltatások nyújtásával vagy értékpapírok tőkepiacokra történő bevetésével függ össze. Magyarország tekintetében ez az időpont 1999. december 31. A felperes által adott kölcsön azonban, amelynek időtartama kevesebb, mint öt év, nem minősül közvetlen befektetésnek (Tanács 1988. június 24-i 88/361/EGK Irányelve I.3. pont, F pont).

Az Egyezmény és a Tao tv. beszámításra vonatkozó rendelkezései az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdés a) pontja alá tartoznak, és nem szolgálnak önkényes megkülönböztetés vagy rejtett korlátozás eszközeként. Mindössze arról van szó, hogy az Egyezményben az államok úgy szerződtek, hogy választottak az OECD modellegyezményben felkínált mentesítési és beszámítási módszer között. A Tao tv. pedig nem tesz mást, mint alkalmazza a beszámítási módszert. Az Egyezmény 23. cikk a) 2. pont utolsó mondata szerint a

¹⁵ A Magyar-Brazil Egyezmény, a Kjtv., a Tao tv., az Art., a Ket. és az EUMSZ 63. cikk, továbbá EUB esetek sérelmére hivatkozással.

Brazíliában megfizetett forrásadó Magyarországon történő beszámítása érdekében a „levonás nem haladhatja meg a levonás előtt megállapított adónak azt a részét, amely a Brazíliából élvezett jövedelemnek tudható be”.

A beszámítás tehát nem teljes, hanem van egy felső határa, ki kell számolni a Brazíliából élvezett jövedelemnek betudható adót, amely a beszámítás maximumaként szolgál. Ezt a jövedelmet azonban úgy kell kiszámítani, ahogyan erről a Tao tv. rendelkezik (Egyezmény 3. cikk 2. pont).

A Tao. tv. 28.§ (4) bekezdése szerint pedig a külföldről származó jövedelem számításánál figyelembe kell venni az e bevétel megszerzéséhez közvetlenül hozzárendelhető költségeket, ráfordításokat adózás előtti eredményt módosító tételekként. Kétségtől más helyzetben lenne a felperes, ha olyan adósnak adott volna kölcsön, amelynek országával kötött adóegyezmény a mentesítési módszert rendeli alkalmazni, de az ügyben irányadó tényállás szerint nem így járt el. A beszámítási módszer ismert hátránya az, hogy a bruttó kamat után fizetendő forrásadó a nettó alapra jutó adóból vonható le, ami abban az esetben hátrányos az adózó számára, ha sok az elszámolható költsége. Ez a hátrány azonban magából a beszámítási módszerből fakad, és nem tekinthető felperessel szemben alkalmazott diszkriminációnak, tiltott korlátozásnak.

A C-296/06 számú ítélet sem támasztja alá a közösségi jog megsértésére vonatkozó felperesi előadást, mert jelen ügyben az árfolyamvesztéséget az alperes beszámította.

Tekintettel arra, hogy a Kúria nem látott összeütközést a nemzeti jog, az Egyezmény és a közösségi jog szabályai között, és a jogerős ítélet az Egyezmény és a közösségi jog szabályait nem sértette meg a jogerős ítéletet, a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján, hatályában fenntartotta.”

55. Értelmezésem szerint tehát – összefoglalva – a Kúria a következő okok mentén nem tartotta szükségesnek az előzetes döntéshozatalt:

- harmadik ország viszonylatában még csupán osztalékok tekintetében született EUB döntés (míg a jelen ügyben kamatfizetés történt);
- a kifogásolt Tao szabály nem tesz mást, mint igyekszik megfelelni az Egyezményben foglaltaknak, az úgynevezett beszámítási és a mentesítési módszerek közti különbségek nem képezhetik diszkriminációs támadások tárgyát;
- „A C-296/06 számú ítélet sem támasztja alá a közösségi jog megsértésére vonatkozó felperesi előadást, mert jelen ügyben az árfolyamvesztéséget az alperes beszámította.”;
- ennek megfelelően a Kúria nem látott összeütközést a nemzeti jog az Egyezmény és a közösségi jog szabályai között.

56. A fenti érvrendszer rögzítésével a Kúria önellentmondásba keveredett, hiszen ugyancsak a Kúriai Ítéletben azt is kijelentette, hogy „A tőke szabad áramlására vonatkozó szabályozás tehát jogszerű hivatkozási alap lehet egy tagállam és harmadik ország viszonylatában is”. A Kúriai Ítéletben foglalt érvelés olyannyira téves, hogy az érvelés eredménye alaptörvény-ellenességet valósít meg, a lent bővebben kifejtettek szerint is.

[A jogállamiság megsértése]

57. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése deklarálja, hogy „az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.”

58. A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog

által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott keretek között fejtik ki a tevékenységüket.¹⁶

59. Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése értelmében „a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve”, a bírósági határozatok törvényessége jogállami érdek.
60. A jogállamiságba, a jogorvoslathoz való jogosultságba és az igazságszolgáltatás törvényességébe vetett bizalom az Indítványozó jelen ügyében megdőlt, hiszen érdemi jogorvoslatra az előzményi eljárás során alaptörvény-ellenes módon nem került sor, a jogvita eldöntéséhez szükséges uniós jogi kérdés értelmezésére pedig a Kúria a magyar jogszabályok értelmében nem volt feljogosítva – a kérdések kiutalásának elmulasztásával Alaptörvényt sértett.

[Alaptörvény-sérelem az Európai Unió jogával összefüggésben]

61. Az Európai Unió jogállamiságon alapuló közösség: valamennyi uniós intézkedés alapjául olyan szerződések szolgálnak, amelyeket minden uniós tagállam – önkéntesen és demokratikus módon – jóváhagyott.
62. Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdése kimondja, hogy „Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján - az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig - az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja”.
63. Az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése szerint „az Európai Unió joga – a (2) bekezdés keretei között – megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt”.
64. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 155/A. § (1) bekezdése a következő általános érvényű szabályt mondja ki az előzetes döntéshozatali eljárásról: „A bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti”.
65. Az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 19. cikk (1) bekezdése értelmében „az Európai Unió Bírósága biztosítja a jog tiszteletben tartását a Szerződések értelmezése és alkalmazása során. A tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek”.
66. Az EUMSZ 267. cikk (3) bekezdése rögzíti, hogy „Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:
- a) a Szerződések értelmezése;
 - b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése;
- Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.
- Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.”
67. Az EUMSZ 267. cikke alapján tehát az EUB előzetes döntést akkor hozhat, ha a tagállam bírósága előtt felszínre került uniós jogkérdés eldöntése szükséges a határozathozatalhoz.

¹⁶ 56/1991. (XI.8.) AB határozat, ABH 1991,392,393

68. Amennyiben pedig a Szerződések értelmezésével kapcsolatos kérdés eldöntésének szükségessége nem cáfolható és a kérdés olyan bíróság előtt folyamatban lévő ügyben merül fel, amelynek határozatai ellen jogorvoslati lehetőség nincs, akkor a kérdést kötelező kiutalni az EUB-hez.
69. A kötelezettség célja az, hogy a nemzeti ítélkezési gyakorlatot leginkább befolyásoló tagállami felső bíróságokat rákényszerítse az előzetes döntéshozatali eljárás igénybevételére, annak érdekében, hogy az uniós jogot egységesen alkalmazzák valamennyi tagállamban.
70. Mivel a szükségesség fogalma híján van objektív jellemzőknek, az EUB a CILFIT-ügyben¹⁷ adott iránymutatást a tagállami bíróságoknak a szükségesség feltételének értelmezéséhez, a kiutalási kötelezettség behatárolásához.
71. A CILFIT-ügyben hozott döntés értelmében az előzetes döntéshozatal mellőzése a kötelezett bíróság számára csak igen szűk keretek között lehetséges, nevezetesen kizárólag a következő esetekben:
- a) első doktrína (a relevancia hiánya): a felmerült kérdés az uniós jog szempontjából nem releváns;
 - b) második doktrína (acte éclairé): a kérdésben az EUB már állást foglalt;
 - c) harmadik doktrína (acte clair): az uniós jog alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy az minden ésszerű kétséget kizár.
72. Az Indítványozó ügyében azonban ezen mellőzhetőségi esetek egyike sem áll fenn – ahogyan azt maga a Kúria is levezette a Kúriai Ítéletben (!) –, ezért a Kúria nem tekinthetett volna el az előzetes döntéshozatal kezdeményezésétől; a mellőzés által megsértette az uniós jogot és egyúttal az Alaptörvényt is.
73. Az első doktrínával kapcsolatban kiemelem, hogy a Kúria ítéletében nemhogy cáfolta, hogy az Unió alapszerződésének értelmezésével kapcsolatos kérdés merült fel az Indítványozó felülvizsgálati kérelmében vázolt ügyben (azaz, hogy a kérdés releváns a jogvita eldöntése szempontjából), de maga is elismerte, hogy a tőke szabad mozgásának korlátozására vonatkozó tilalom (EUMSZ 63. cikk) problematikáját vizsgálni kell az előtte lévő ügyben. Azaz a Kúria megerősítette az uniós jog értelmezésének szükségességét, sőt maga is megjelölte, hogy az uniós jogon belül melyik az a konkrét uniós jogszabályhely, melyek értelmezése érdemben befolyásolja a jogvita megoldását. Mindemellett azt is megvizsgálta, miszerint nincs akadálya az EUMSZ 63. cikk alkalmazásának (lásd 65. cikkben foglalt limitációt), vagy egyértelműen állást foglalt az EU jog relevanciájának fennállását illetően.
- „A letelepedés szabadsága nem alkalmazható a tagállam és harmadik ország viszonylatában, nincs hozzá megfelelő uniós jogi alap. A tagállamok nem kötöttek erre irányuló szerződést, a megkötött szerződés tartalma pedig nem terjed ki arra, hogy a letelepedés szabadságát a harmadik államok tekintetében is biztosítani kéne.*
- Az EUMSZ 63. cikke szerint tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra, fizetési műveletekre vonatkozó minden korlátozás. A tőke szabad áramlására vonatkozó szabályozás tehát jogszerű hivatkozási alap lehet egy tagállam és harmadik ország viszonylatában is.”*
74. A második doktrínát szintén maga a Kúria jelenti ki ítéletében: *„Jelenleg azonban nincs olyan jogeset, amely a perrel felmerült problémával foglalkozott volna”*. Bármilyen külső alátámasztás szükségét mellőzve, saját maga ismeri el, hogy az Indítványozó ügyében felmerült uniós jogi kérdés megoldására még nem született EUB döntés, vagyis nem áll fenn az acte éclairé esete. Értelmszerűen: ennek a körülménynek a Kúria által az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának

¹⁷ C-283/81. számú, Srl CILFIT kontra Ministero della Sanità ügyben 1982. október 6-án hozott ítélet

kezdemenyezését, mintsem az előzetes döntéshozatal mellőzését kellett volna eredményeznie az Alaptörvénynek megfelelő ítélkezés esetén.

„Jelenleg azonban nincs olyan jogeset, amely a perrel felmerült problémával foglalkozott volna. A tőke szabad áramlása harmadik országok viszonylatában kizárólag, mint az osztalék diszkriminatív adójogi kezelésének problémája jelenik meg, de jelen ügyben nem az osztalék, hanem a kamat minősítése a kérdéses.”

75. Az Indítványozó a megelőző eljárás valamennyi jogorvoslati lépcsője során hivatkozott a C-293/06.sz. alatti Deutsche Shell ügyre és kifejtette, hogy a (nem realizált) árfolyamveszteség uniós jognak megfelelő kezelésére ez az eset adhat leginkább iránymutatást, de mindemellett magát, az acte éclairé feltétel teljesülését az alábbi indokok alapján az Indítványozó is kétségesnek ítélte a Kérelemben:

- a) az Indítványozó ügyében releváns Deutsche Shell eset az árfolyamveszteség adózási szempontú elszámolását nem a beszámítás, hanem az ún. mentesítés módszere esetére vizsgálta;
- b) az előzményi eljárásbeli ügyben nem tagállami, hanem harmadik országgal való viszonylatban vizsgálandó a külföldi jövedelemhez hozzárendelhető költségek köre;
- c) az árfolyamveszteségen kívül olyan egyéb költségelemek tekintetében is alátámaszthatónak látja Indítványozó azok külföldi jövedelemhez történő hozzárendelhetőségének közösségi jogba ütköző voltát, amelyek tekintetében konkrét EUB döntés még nem született.¹⁸

76. A fentiekre tekintettel – vagyis, hogy a Deutsche Shell esetben hozott döntés az acte éclairé helyzethez nagyon közelinek minősíthető, de mégsem tekinthető az alapügyre vonatkozó európai bírósági állásfoglalásnak – az Indítványozó határozottan megjelölte az EUB újbóli megkeresésének szükségességét, és konkrét kérdések megfogalmazásával is segítette a Kúriát az előzetes döntéshozatali eljárás megindításában.¹⁹

77. A harmadik („acte clair”) doktrínának megfelelően a közösségi jog helyes alkalmazása lehet olyan nyilvánvaló, hogy az a felvetett kérdés megoldásának módját illetően minden ésszerű kétséget kizár. Az acte clair doktrína teljesülését azonban a Kúria nem tudta alátámasztani; épp ellenkezőleg minden, az előzetes döntéshozatal mellőzése tárgyában hozott érve és általában az ügy kúriai kezelése is tükrözi, hogy a Közösségi jog ebben a tekintetben nem ad konkrét választ, vagyis annak az arra jogosult szerv (Európai Bíróság) általi részletekbe menő értelmezése szükséges.

78. Az EUB a harmadik doktrínával kapcsolatban külön kimondta²⁰, hogy *„mielőtt arra a következtetésre jutna, hogy ilyen helyzet áll fenn, a nemzeti bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy ez ugyanennyire nyilvánvaló a többi tagállam bíróságai és a Bíróság számára is. Kizárólag e feltételek teljesülése esetén tekinthet el a nemzeti bíróság attól, hogy ezt a kérdést a Bíróság elé terjessze, és válaszolhatja meg azt saját felelősségére”.*

79. A Kúria ezzel szemben nem vette figyelembe, hogy az Indítványozó által citált, a Holland Legfelsőbb Bíróság által elbírált esetben²¹ egy másik tagállam bírósága hogyan döntött az Indítványozó ügyével tényállásbeli elemeit tekintve megegyező ügyben. Továbbá nem hivatkozott olyan EUB esetre sem, amiből arra lehetne következtetni, hogy a beszámítás módszere az Indítványozó esetében nem vezethet diszkriminációhoz. Ezen körülményekből természetesen szintén nem a közösségi jog nyilvánvalósága, sokkal inkább annak ellenkezője következik, azaz,

¹⁸ Kérelem 8. pont

¹⁹ Kérelem 9. pont

²⁰ 283/81. számú ügyben (CILFIT) hozott ítélet, 16-20

²¹ 2011. június 17-én kelt, 10/00076 ügyszámú ítélet

a Kúria általi elismerése annak, hogy előzetes döntéshozatali kérelem megalapozott, az ügyben az Európai Bíróság eljárására lenne szükség!

80. Emellett a Kúria az acte clair doktrína teljesülésének vizsgálata során elmulasztotta az alábbi, CILFIT ügyben született EUB rendelkezések figyelembe vételét is.

„Mindemellett, ilyen lehetőség fennállását a közösségi jog sajátosságai és az értelmezésével kapcsolatos különleges nehézségek függvényében kell megítélni. Először is figyelembe kell venni, hogy a közösségi jogszabályokat több nyelven szövegezték meg, és hogy a különböző nyelvi változatok egyaránt hitelesek; így egy közösségi jogi rendelkezés értelmezése maga után vonja a különböző nyelvi változatok összehasonlítását. Ugyanakkor, még ha a nyelvi változatok pontosan megegyeznek is, meg kell jegyezni, hogy a közösségi jog sajátos terminológiát használ. Ezen felül hangsúlyozni kell, hogy a jogi fogalmak tartalma nem szükségszerűen azonos a közösségi jogban és a különböző nemzeti jogokban. Végezetül, minden egyes közösségi jogi rendelkezést saját szövegösszefüggésébe kell helyezni, és a közösségi jog rendelkezéseinek összessége, annak céljai, valamint a szóban forgó rendelkezés alkalmazási időpontjában fennálló fejlődési állapota tükrében kell értelmezni”.

81. Annak megállapításához tehát, hogy az uniós jog alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy az minden ésszerű kétséget kizár, a Kúriának részletes, a fentiekre kiterjedő vizsgálatot is el kellett volna végeznie, mert ennek hiányában az előzetes döntéshozatali eljárás kedvezményezésének mellőzése ismét csak az uniós jogba ütközik.
82. A Kúria a CILFIT kritériumok teljesülésének indirekt cáfolatát követően a hazai jogszabályokat a kettős adóztatási egyezmény rendelkezéseinek tükrében kezdte el elemezni, ezen megállapításaira alapozva pedig önhatalmúlag értékelte a közösségi jogi kérdést (holott a közösségi jog értelmezésére kizárólag az EUB jogosult) és arra a következtetésre jutott, hogy az Indítványozót ért hátrány magából a beszámítási módszerből fakad, és nem tekinthető felperessel szemben alkalmazott diszkriminációnak, tiltott korlátozásnak. Ebben az összefüggésben megjegyzem, hogy Indítványozót pontosan ugyanúgy kettős adózás terhelné, amennyiben a kamatok tekintetében a beszámítás helyett a mentesítés módszerét kellett volna alkalmaznia, tehát a Kúria érvelése téves is^{22,23}. Megjegyzem továbbá, hogy a Deutsche Shell eset vonatkozásában előadott Kúria érv teljesen értelmezhetetlen, ugyanis nem az árfolyamvesztiséget kívánta a felperes beszámítani (a magyar adókötelezettségbe), hanem a Brazíliában levont forrásadót (a magyar adóteherbe), amely beszámítás végül nem történt meg. Ha a Kúria az árfolyamvesztiség kamatbevételből történő levonását (a beszámítható brazil adó számítása során) tekinti a beszámítás megtörténtének, akkor félreérti a helyzetet, ugyanis ezen levonás vezetett az alapeljárásban sérelmezett helyzethez.
83. Önmagában azonban az, hogy a hazai jogszabály az OECD keretei közé tartozó kettős adóztatási egyezmény szövegének vagy a magyar Tao törvénynek nem mond ellent, még nem alapozza meg annak az európai közösségi joghoz való viszonyát. Lényegében tehát ez utóbbi kérdésben nem hozhatott volna döntést a Kúria, kivéve, ha ezt az Európai Unió jogalkalmazó szervének a CILFIT esetében szabott szigorú keretei között tette volna. Magára az esetre azonban még utalást sem tett, emellett valamennyi érv éppen a CILFIT „mellőzési” kritériumok fennállásának hiányát támasztja alá.
84. Kiemelem, hogy az Alkotmánybíróság korábbi releváns ítéleteiben²⁴ foglalt tényállással ellentétben jelen ügyben a CILFIT kritériumok fennállásának hiánya nem pusztán az Indítványozó

²² Ezt a felülvizsgálati eljárás során benyújtott előkészítő irat mellékletében összehasonlító számítással be is mutatta az Indítványozó

²³ A Deutsche Shell esetben a mentesítés módszerével kellett elkerülni a kettős adóztatás elkerülését Németországban, méghozzá a kettős egyezményben foglaltaknak megfelelően, mégis megállapította az EUB annak EUMSZ-be ütköző módját.

²⁴ 3110/2014. (IV.17.) AB végzés, a 3050/2015. (III.2.) AB végzés, 3004/2015. (I.12.) AB végzés

vélelme, hiszen ezt a Kúria ítélete maga is alátámasztja. Az Indítványozó esetében a Kúria Alaptörvényt sértett azzal, hogy sem tartalmilag, sem formailag nem alapozta meg az előzetes döntéshozatal mellőzését, éppen ellenkezőleg: a Kúria által előadott érvek az előzetes döntéshozatal mellett szólnak, nem annak ellenében. A Kúria tehát, ha nem is volt ennek tudatában, az Ítéletben több helyütt a CILFIT ügyben, mint az Európai Unió által kötelezően megállapított magatartási szabályban foglaltakkal szembemenően érvelt és döntött.

85. Esetünkben tehát a Kúria véghezvitte a CILFIT kritériumvizsgálatot, melynek eredményét benne is foglalta döntésébe, ám ezen eredményekből azt a nyilvánvalóan téves következtetést vonta le, miszerint az ügyet nem kell kiutalni az EUB-hez. Tette mindezt oly módon a Kúria, hogy a tényállás releváns elemeit tekintve teljesen azonos tényállás mellett egy másik Tagállam legfelsőbb bírósága ellentétes következtetésre jutott!
86. Összefoglalva: az alapügy uniós jogi szempontból releváns és nincs olyan ismert Európai Unió eset vagy rendelkezés, amely nyilvánvalóan vonatkoztatható volna rá.
87. Az uniós jog értelmezése az EUMSZ értelmében az Európai Bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik, vagyis a Kúria eljárásával és Ítéletével az Alaptörvénnyel szembemenően az Európai Unió Joga által kötelezően előírt magatartási szabályt sértett.
88. Mivel a határon átnyúló Közösségi Jogot érintő esetekben alkalmazott adózási eljárások megfelelőségének vizsgálata az ECJ hatásköre, az Európai Bíróság általi közvetett jogorvoslati lehetőség megvonásával az Indítványozó eszköztelenné vált álláspontjának bizonyítása során. Ezzel az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz, s egyúttal tisztességes eljáráshoz való joga agresszív módon sérült.
89. Az Indítványozó esetében a Kúria eljárása azáltal ütközik az Alaptörvénybe, hogy az előzetes döntéshozatal kezdeményezése a CILFIT feltételek teljesülésének hiányára történő rámutatást követően már nem a bíróság diszkrecionális joga, hanem Alaptörvényben foglalt kötelessége lett volna. A Kúria tehát mulasztásával idézte elő az alaptörvény-ellenességet.
90. Ezzel a Kúria Ítélete egyszerre ütközik az Alaptörvény E) cikkének (3), R) cikkének (2), XXIV. cikkének (1), valamint XXVIII. cikkének (7) bekezdéseibe.
91. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja.
92. Jelen ügyben az Indítványozó nem azt kéri az Alkotmánybíróságtól, hogy folytassa le a Kúria helyett az EUB-hez történő kiutaláshoz szükséges vizsgálatot²⁵ hanem hogy vizsgálja felül a Kúria által nem akaratlagosan lefolytatott CILFIT kritériumvizsgálat következtében alaptörvény-ellenes (és téves) döntését olyan módon, hogy a Kúria ítélete – az elemzés és az abból levont következtetés – ne ütközzön Alaptörvénybe, vagyis semmisítse azt meg és a Kúriát kötelezze új, az Alaptörvénynek megfelelő eljárás lefolytatására.

²⁵ Amely a korábbi AB Ítéletek alapján nem tartozik az AB hatáskörébe

IV. EGYÉB

87. A Kúriai Ítélet ellen nincsen helye további jogorvoslatnak.
88. Az Abtv. 53. § (2) bek.-e alapján jelen alkotmányjogi panaszt az ügyben első fokon eljáró bíróságnál, az Alkotmánybírósághoz címezve nyújtom be.
89. A/21 alatt Adatvédelmi Nyilatkozatot csatoltam.

Kelt: Budapest, 2015. június 12.

Tisztelettel:

